

А. В. Стіскун,
аспірант, Львівський торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-3491-8171>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.20.220

СТРУКТУРНІ РЕФОРМИ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ ЯК ФАКТОРИ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

A. Stiskun,
Postgraduate student, Lviv University of Trade and Economics

STRUCTURAL REFORMS AND INSTITUTIONAL CHANGES AS FACTORS IN RETAIL DEVELOPMENT

У статті обгрунтовано пріоритетне значення роздрібно́ї торгівлі на шляху перебудови економіки та галузевого комплексу країни, що лише посилюється із наростанням ринкових викликів та шоків. Підкреслено вагомість проведення структурних реформ та інституційних змін як факторів, вплив яких зростає, що дає підстави очікувати динамічного розвитку роздрібно́ї торгівлі за умови активної та результативної участі держави, бізнесу й суспільства у досягненні поставлених цілей і завдань через відповідні реформи та зміни. Здійснено систематизацію перешкод, структурних реформ, інституційних змін та їхнього впливу на розвиток роздрібно́ї торгівлі. Згідно ідентифікованих перешкод, до структурних реформ роздрібно́ї торгівлі віднесено: оптимізацію структури торговельних підприємств; стимулювання реалізації інвестиційних галузевих проєктів; створення прозорих конкурентних умов; зниження бар'єрів входу на ринок; розвиток електронної комерції; інтеграцію онлайн- та офлайн-каналів продажу; диверсифікацію форматів торгівлі; оптимізацію логістичних структур; розвиток постачальницької та транспортної інфраструктури. Натомість до інституційних змін віднесено: запровадження державних програм підтримки інновацій та модернізації торговельних мереж; створення сприятливого регуляторного середовища для приватних інвестицій; посилення контролю за дотриманням правил чесної конкуренції; удосконалення податкового адміністрування; створення правового поля для цифрової торгівлі; захист персональних даних споживачів; державне стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу; укладання міжнародних торговельних угод; гармонізацію внутрішніх стандартів торгівлі із нормами ЄС.

The article substantiates the priority importance of retail trade in the restructuring of the economy and the country's industry complex, which is only increasing with the growth of market challenges and shocks. The importance of structural reforms and institutional changes as factors whose influence is growing is emphasized, which gives grounds to expect dynamic development of retail trade provided that the state, business and society actively and effectively participate in achieving the set goals and objectives through relevant reforms and changes. The systematization of obstacles, structural reforms, institutional changes and their impact on the development of retail trade is carried out. The obstacles to the development of retail trade include a low level of investment in the modernization of

trade infrastructure, high shadowing of goods circulation and unfair competition, lagging behind in the digitalization of business processes, instability of consumer demand due to economic and social factors, as well as insufficient integration into global supply chains. According to the identified obstacles, structural reforms in retail trade include: optimizing the structure of trade enterprises; stimulating the implementation of investment industry projects; creating transparent competitive conditions; reducing barriers to entry into the market; developing e-commerce; integrating online and offline sales channels; diversifying trade formats; optimizing logistics structures; developing supply and transport infrastructure. In turn, institutional changes include: introducing state programs to support innovation and modernization of trade networks; creating a favorable regulatory environment for private investment; strengthening control over compliance with the rules of fair competition; improving tax administration; creating a legal framework for digital trade; protecting consumers' personal data; state stimulation of the development of small and medium-sized businesses; concluding international trade agreements; harmonizing internal trade standards with EU norms.

Ключові слова: роздрібна торгівля, структурні реформи, інституційні зміни, розвиток, державна політика, забезпечення, торговельні підприємства.

Key words: retail trade, structural reforms, institutional changes, development, public policy, provision, trading enterprises.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Роздрібна торгівля відноситься до пріоритетних галузей економіки завдяки сукупності функцій, які забезпечують вирішення економічних, соціальних та інших завдань при забезпеченні розвитку національного господарства. Йдеться про те, що роздрібна торгівля формує середовище взаємодії виробників і споживачів, сприяє зростанню зайнятості, створенню доданої вартості та забезпечує наповнення бюджетів усіх рівнів. Особливе значення галузь має і з точки зору соціальної значимості, оскільки динаміку розвитку роздрібної торгівлі безпосередньо впливає на рівень задоволення потреб населення та якість його життя.

Примітно, що розвиток роздрібної торгівлі детермінований низкою сучасних тенденцій, серед яких глобалізаційні виклики, цифровізація бізнес-процесів, динамічні зміни споживчого попиту та інші. Висока мінливість цих процесів ускладнює прогнозування подальшого розвитку галузі, водночас потребує застосування нових підходів до адаптації підприємств торгівлі та підвищення їхньої гнучкості. В таких умовах особливого значення набуває впровадження структурних реформ та інституційних змін, здатних створити сприятливе середовище для трансформації роздрібного сектору.

Так, структурні реформи у сфері роздрібної торгівлі доцільно розглядати як процеси перебудови галузевих і функціональних компонентів економіки, які мають забезпечити підвищення ефективності функціонування ринку, оптимізацію його інфраструктури та вдосконалення механізмів регулювання. Такі реформи охоплюють як трансформацію організаційно-економічних моделей роздрібних підприємств, так і модернізацію каналів дистрибуції, логістичних мереж, асортиментної політики та цінових стратегій. Більше того, у контексті цифровізації структурні зрушення набувають ще більшої актуальності, оскільки спрямовані на інтеграцію інновацій та технологічних розвиток у торговельну діяльність.

Натомість інституційні зміни формують фундаментальну основу для досягнення цілей структурних реформ. Йдеться про розвиток системи державного регулювання, удосконалення нормативно-правової бази, посилення інституційної спроможності органів управління, створення умов для зростання інтенсивності конкуренції. Тут важливими є заходи щодо забезпечення прозорості бізнес-процесів, підтримки підприємництва, формування дієвих механізмів державно-приватного партнерства та інші, які дозволяють ефективно реалізовувати стратегії розвитку роздрібної торгівлі.

Потрібно відмітити роль державних інституцій, яка є визначальною в контексті створення правового поля, яке або стимулює, або обмежує розвиток

підприємств торгівлі. Також й поведінка суб'єктів господарювання виступає ключовим фактором, адже їхня готовність до інновацій, стратегічна спрямованість на модернізацію та здатність адаптуватися до змін визначають успіх реалізації реформ. Відтак взаємодія держави та бізнесу здатна успішно забезпечити формування гармонійної моделі розвитку роздрібно торгівлі, яка відповідає сучасним викликам та сприяє підвищенню конкурентоспроможності національної економіки.

Однозначно, структурні реформи та інституційні зміни є взаємопов'язаними складовими розвитку роздрібно торгівлі, завдяки чому вдається забезпечити державі не лише стійкість і адаптивність галузі до нових економічних викликів і шоків, але й формують довгостроковий потенціал для її модернізації та інтеграції у глобальні ринки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

До ключових підтверджень розвитку економіки та галузей заведено відносити структурні реформи та інституційні зміни, які забезпечують не лише адаптацію торговельних підприємств до сучасних викликів, але й формують основу для довгострокової конкурентоспроможності та безпеки.

Так, В. Панченко та О. Панченко підкреслюють, що структурні зміни та інституційні реформи формують стратегічні вектори зміцнення економічної безпеки держави, створюючи підґрунтя для стійкого функціонування внутрішнього ринку [1, с. 182—189]. У цьому контексті М. Барна та Н. Руцишин пропонують системно-аналітичний підхід до оцінювання структурних характеристик економіки, що дозволяє відстежувати зміни у секторальному розвитку та визначати їхній вплив на роздрібну торгівлю [2, с. 23—30].

Потрібно відмітити наукові розробки стосовно побудови концептуальних моделей функціонування та розвитку внутрішньої торгівлі. Зокрема, О. Качан окреслює структуру системи внутрішньої торгівлі споживчими товарами та послугами, наголошуючи на ролі асортиментної політики, каналів збуту й сегментації ринку [3, с. 29—33], тоді як О. Манталюк і О. Вальков пропонують методико-прикладні засади структурно-динамічного аналізу внутрішнього ринку, що дають змогу простежити тенденції розвитку роздрібно торгівлі у динамічному середовищі [4, с. 215—221].

Вагоме місце у наукових пошуках посідає проблема цифрової трансформації, яка стає каталізатором посилення конкурентоспроможності. Так П. Куцик та інші підкреслюють необхідність узгодження структурних зрушень у галузях із вимогами цифрової економіки, де ключовими факторами розвитку, зокрема для роздрібно торгівлі, виступають інноваційні технології, логістичні платформи та аналітика даних [5, с. 346—361]. У працях Р. Лупака висвітлюються механізми забезпечення конкурентоспроможності торговельних підприємств у середовищі імпортного насичення, що актуалізує пошук нових підходів до управління асортиментом та оптимізації цінової політики [6; 7, с. 136—142].

Примітно, що вагомий акцент науковцями робиться на інституційному забезпеченні модернізації сфери то-

варного обігу. Зокрема, І. Мельник визначає основні складові інституційної системи, що впливають на реформування внутрішнього ринку, включно з нормативно-правовим регулюванням та інфраструктурними ініціативами [8, с. 5—12]. Натомість Н. Прямухіна та Ю. Кравчик вважають, що модернізація державного управління створює умови для системного розвитку економіки [9, с. 50—60], тоді як П. Куцик, Р. Лупак і О. Качан конкретизують особливості державної політики у сфері внутрішньої торгівлі [10, с. 47—53].

Актуальною є проблематика післявоєнної відбудови, у т. ч. роздрібно торгівлі, про що наголошують В. Гринів та О. Клепанчук, які доводять, що відновлення інфраструктури та інвестиційні процеси є базовими умовами для стабілізації та розвитку роздрібно торгівлі [11, с. 179—188]. Такі висновки мають такий же контекст, як і наукові доводи Н. Руцишин, яка обґрунтовує стратегічні напрями реформування економіки з акцентом на структурні результати [12, с. 34—37].

Також науковцями значна увага приділяється трансформації торговельних підприємств, у працях яких пропонується методичний підхід до оцінювання можливостей стратегічної трансформації роздрібних підприємств, [13, с. 51—56], надаються характеристики динаміці розвитку й необхідності гнучких управлінських рішень [14, с. 144—152].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є науково-прикладне обґрунтування структурних реформ та інституційних змін як факторів розвитку роздрібно торгівлі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Висока динаміка споживчих потреб, постійна перебудова ринкового середовища через посилення конкуренції, впровадження інновацій, швидкий розвиток технологій та інші чинники, у поєднанні зі зростанням глобальної непередбачуваності, формують нові виклики для суб'єктів роздрібно торгівлі. У таких умовах особливої актуальності набуває питання науково обґрунтованих та практично орієнтованих підходів до здійснення структурних реформ і проведення інституційних змін, які здатні забезпечити адаптацію галузі до нових тенденцій, підвищення її конкурентоспроможності, ефективності та стійкості до зовнішніх і внутрішніх ризиків. Саме науково-прикладне підґрунтя дозволяє сформувати комплексні підходи трансформації, які поєднують державне регулювання та саморегуляцію бізнесу і це в перспективі створює умови для стабільного розвитку роздрібно торгівлі.

На рис. 1 узагальнено перелік перешкод, структурних реформ, інституційних змін та їх впливу на розвиток роздрібно торгівлі, що може слугувати основою для оновлення фундаментальних положень при вирішенні низки складних завдань в галузі. Як відомо, низький рівень інвестицій у модернізацію торговельної інфраструктури створює суттєві перешкоди для розвитку роздрібно торгівлі, оскільки обмежує оновлення матеріально-технічної бази підприємств і стримує ділову активність в галузі. Для подолання цієї перешкоди орга-

<i>Перешкоди розвитку</i>	Структурні реформи	Інституційні зміни	<i>Очікувані результати для роздрібно́ї торгівлі</i>
✦ недостатні обсяги інвестування у розвиток та оновлення торговельної інфраструктури	✦ стимулювання інвестиційних проєктів у сфері роздрібно́ї торгівлі; ✦ розвиток кластерних і франчайзингових моделей роздрібно́ї торгівлі; ✦ посилення торговельного партнерства з міжнародними інвесторами	✦ запровадження державних інвестиційних програм підтримки інноваційної діяльності та модернізації торговельних мереж; ✦ створення сприятливого регуляторного галузевого середовища для приватних інвестицій; ✦ розвиток державно-приватного партнерства у сфері роздрібно́ї торгівлі	✦ формування привабливого інвестиційного середовища в сфері роздрібно́ї торгівлі; ✦ покращення інвестиційної активності торговельного бізнесу; ✦ реалізації високотехнологічних бізнес-проєктів роздрібними торговельними підприємствами
✦ високий рівень тінізації товарообігу та поширені практики недобросовісної конкуренції	✦ формування прозорих і справедливих правил конкурентної боротьби у галузі; ✦ зменшення бар'єрів для входу на ринок; ✦ розвиток механізмів саморегуляції торговельних об'єднань	✦ посилення державного контролю за дотриманням принципів чесної конкуренції; ✦ удосконалення податкового адміністрування торговельної діяльності; ✦ запровадження дієвих антимонопольних інструментів	✦ підвищення рівня довіри споживачів до торговельного бізнесу; ✦ формування прозорого та здорового конкурентного галузевого середовища; ✦ стимулювання розвитку легальної роздрібно́ї торгівлі
✦ повільні темпи впровадження цифрових технологій у роздрібній торгівлі	✦ розвиток електронної комерції; ✦ інтеграція онлайн та офлайн-каналів продажу; ✦ розвиток цифрових платіжних систем; ✦ впровадження автоматизованих систем управління торговельними процесами	✦ удосконалення законодавчо-правових положень цифровізації роздрібно́ї торгівлі; ✦ посилення захисту персональних даних споживачів; ✦ запровадження стандартизації та сертифікації цифрових платформ	✦ розширення ринків збуту; ✦ підвищення якості торговельного обслуговування; ✦ зростання обсягів продажів; ✦ інтеграція внутрішньої роздрібно́ї торгівлі у глобальні цифрові ринки
✦ висока волатильність та непередбачуваність споживчого попиту	✦ диверсифікація форматів торгівлі; ✦ впровадження гнучких систем управління асортиментом і запасами; ✦ розвиток спеціалізованих регіональних форматів торгівлі	✦ державне стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу; ✦ створення аналітичних сервісів для моніторингу споживчого попиту; ✦ впровадження систем раннього попередження ризиків у роздрібній торгівлі	✦ забезпечення гнучкості у задоволенні потреб споживачів; ✦ підвищення стійкості роздрібних підприємств до кризових явищ; ✦ розвиток регіональних ринків збуту; ✦ покращення управління асортиментом і товарними запасами
✦ недостатня інтеграція внутрішньої торгівлі у глобальні ланцюги постачання	✦ модернізація та розвиток постачальницької і транспортної інфраструктури; ✦ створення та розвиток регіональних дистрибуційних центрів	✦ укладання міжнародних торговельних угод; ✦ гармонізація національних стандартів торгівлі із нормами ЄС; ✦ реалізація державних програм інтеграції торговельних підприємств у глобальні ринки	✦ зниження логістичних витрат; ✦ розширення асортименту товарів в торговельних мережах; ✦ скорочення часу постачання товарів; ✦ формування стійких каналів постачання товарів

Рис. 1. Систематизація перешкод, структурних реформ, інституційних змін в контексті забезпечення розвитку роздрібно́ї торгівлі

нам влади потрібно проводити політику стимулювання реалізації інвестиційних галузевих проєктів, розвитку кластерних і франчайзингових моделей роздрібно́ї торгівлі посилення торговельного партнерства з міжнародними інвесторами, що є важливими структурними реформами, спрямованими на підвищення інвестиційної привабливості галузі.

Одночасно запровадження державних програм підтримки інновацій та модернізації торговельних мереж, створення сприятливого регуляторного галузевого середовища для приватних інвестицій виступають ключовими інституційними змінами, які забезпечують стабільність та прогнозованість інвестиційного проце-

су в сфері роздрібно́ї торгівлі. У результаті поєднання цих реформ і змін очікується оновлення матеріально-технічної бази торговельних підприємств, підвищення ділової активності бізнесу та поліпшення інвестиційного середовища у галузі.

Як відомо висока тінізація обігу товарів та недобросовісна конкуренція значно обмежують розвиток легальної роздрібно́ї торгівлі, знижують довіру споживачів та створюють непрозоре конкурентне середовище. Для подолання цих проблем реалізуються структурні реформи, які передбачають формування прозорих і справедливих правил конкурентної боротьби у галузі, зменшення бар'єрів для входу на ринок, розвиток

механізмів саморегуляції торговельних об'єднань. Водночас інституційні зміни, такі як посилення державного контролю за дотриманням принципів чесної конкуренції, удосконалення податкового адміністрування торговельної діяльності, запровадження дієвих антимонопольних інструментів забезпечують ефективне функціонування регуляторних механізмів і стабільність ринкового середовища. У результаті цих реформ і змін можна очікувати на підвищення рівня довіри споживачів до торговельного бізнесу, формування прозорого та здорового конкурентного галузевого середовища, стимулювання розвитку легальної роздрібної торгівлі.

Також відставання у цифровізації бізнес-процесів обмежує ефективність роздрібної торгівлі, зменшує доступність товарів для споживачів та стримує зростання обсягів продажів. Для подолання цих перешкод реалізуються структурні реформи, зокрема розвиток електронної комерції, інтеграція онлайн та офлайн-каналів продажу, розвиток цифрових платіжних систем, впровадження автоматизованих систем управління торговельними процесами, що дозволяє підприємствам розширювати ринки збуту і підвищувати зручність обслуговування. Одночасно впровадження інституційних змін, таких як створення правового поля для цифрової торгівлі та захист персональних даних споживачів, забезпечує безпечні та стабільні умови для електронних операцій. Внаслідок поєднання цих реформ і змін очікується розширення ринків збуту, підвищення якості торговельного обслуговування та зростання обсягів продажів у роздрібній торгівлі.

Примітно, що нестабільність споживчого попиту, спричинена економічними та соціальними чинниками, знижує стійкість роздрібних підприємств і ускладнює задоволення потреб споживачів. Для подолання цієї перешкоди впроваджуються структурні реформи, зокрема диверсифікація форматів торгівлі, впровадження гнучких систем управління асортиментом і запасами, розвиток спеціалізованих регіональних форматів торгівлі, що дозволяє адаптувати пропозицію до різних сегментів ринку та підвищити гнучкість бізнесу. Також вагоме значення мають інституційні зміни у вигляді державного стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, що зміцнює їх економічну стійкість та підтримує здатність протистояти кризовим явищам. У результаті поєднання цих заходів очікується забезпечення гнучкості у задоволенні потреб споживачів, розвитку регіональних ринків збуту, покращення управління асортиментом і товарними запасами.

Потрібно наголосити, що недостатня інтеграція у глобальні ланцюги постачання обмежує доступ роздрібних підприємств до різноманітного асортименту товарів, підвищує логістичні витрати та збільшує час постачання. Для подолання таких перешкод актуальне значення має здійснення структурних реформ, зокрема модернізація та розвиток постачальницької і транспортної інфраструктури, створення та розширення мережі регіональних дистрибуційних центрів, що підвищує ефективність руху товарів і скорочує витрати на їх доставку. Одночасно мають здійснюватися інституційні зміни в галузі, такі як укладання міжнародних торговельних угод та гармонізація внутрішніх стандартів торгівлі із нормами ЄС, що сприяє полегшенню доступу

до міжнародних ринків і покращенню регуляторного середовища. Внаслідок цих заходів потрібно очікувати на зниження логістичних витрат, розширення асортименту товарів в торговельних мережах, скорочення часу постачання товарів, формування стійких каналів постачання товарів тощо.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Перешкоди розвитку роздрібної торгівлі, такі як недостатні обсяги інвестування у розвиток та оновлення торговельної інфраструктури, високий рівень тінізації товарообігу та поширені практики недобросовісної конкуренції, повільні темпи впровадження цифрових технологій у роздрібній торгівлі, висока волатильність та непередбачуваність споживчого попиту, недостатня інтеграція внутрішньої торгівлі у глобальні ланцюги постачання, взаємопов'язані і комплексно впливають на ефективність функціонування сектору. Їх подолання можливе шляхом поєднання структурних реформ і інституційних змін: розвитку електронної комерції, диверсифікації форматів торгівлі, створення прозорих конкурентних умов, державного стимулювання бізнесу та гармонізації нормативно-правових стандартів та ін. В результаті реалізації низки заходів потрібно очікувати підвищення інвестиційної привабливості торговельного бізнесу, зростання довіри споживачів, розширення ринків збуту, підвищення якості обслуговування та загальної стабілізації і розвитку роздрібної торгівлі. Таким чином, комплексне поєднання структурних реформ і інституційних змін є ключовим фактором забезпечення стійкого і ефективного розвитку галузі.

Перспективи подальших досліджень полягають у глибшому вивченні впливу конкретних структурних реформ та інституційних змін на окремі аспекти розвитку роздрібної торгівлі.

Література:

1. Панченко В. А., Панченко О. П. Структурні зміни та інституційні реформи в економіці України як стратегічні вектори зміцнення її економічної безпеки. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2024. № 43. С. 182—189.
2. Барна М. Ю., Руцишин Н. М. Структурні характеристики розвитку економіки: системно-аналітичний зріз. Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2020. Т. 1, № 12 (44). С. 23—30.
3. Качан О. Концептуальна структура системи внутрішньої торгівлі споживчими товарами та послугами. Development Service Industry Management. 2023. № 4. С. 29—33.
4. Манталюк О., Вальков О. Структурно-динамічний аналіз розвитку внутрішнього ринку: методико-прикладні засади. Modeling the development of the economic systems. 2024. № 3. С. 215—221.
5. Куцик П., Лупак Р., Щупаківський Р., Качан О., Вірт О. Концептуальні засади узгодження галузевих структурних зрушень із потребами забезпечення конкурентоспроможності економіки в умовах цифрових трансформацій. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2024. Том 2 (55). С. 346—361.

6. Лупак Р. Л. Конкурентоспроможність торгового підприємства та механізм її забезпечення: дис. к.е.н. Львів: Львівська комерційна академія, 2008. 230 с.

7. Лупак Р. Л. Розвиток підприємництва в умовах імпортонасичення внутрішнього ринку України. Підприємство і торгівля. 2018. Вип. 22. С. 136—142.

8. Мельник І. М. Система інституційного забезпечення соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 24. С. 5—12.

9. Прямухіна Н., Кравчик Ю. Модернізація державного управління системним розвитком національної економіки України. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. 2022. № 1 (61). С. 50—60.

10. Куцик П. О., Лупак Р. Л., Качан О. Є. Особливості державної політики модернізації системи внутрішньої торгівлі. Підприємство і торгівля. 2024. Вип. 41. С. 47—53.

11. Гринів В., Клепанчук О. Роль інвестиційних процесів у післявоєнній відбудові торговельної галузі України. Modeling the development of the economic systems. 2023. № 2. С. 179—188.

12. Проскурніна Н. В. Розвиток роздрібної торгівлі в умовах динамічної природи змін. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Вип. 22. Ч. 3. С. 34—37.

13. Чорна М., Бугріменко Р. Методичний підхід до оцінювання можливостей стратегічної трансформації підприємств роздрібної торгівлі. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2019. № 3 (204). С. 51—56.

14. Руцишин Н. М. Обґрунтування стратегічних напрямів та структурних результатів реформування економіки України. Регіональна економіка. 2020. № 4 (98). С. 144—152.

References:

1. Panchenko, V.A., and Panchenko, O.P. (2024), "Structural changes and institutional reforms in the economy of Ukraine as strategic vectors of strengthening its economic security", *Naukovi zapysky L'vivs'koho universytetu biznesu ta prava*, vol. 43, pp. 182—189.

2. Barna, M.Yu., and Rushchyshyn, N.M. (2020), "Structural characteristics of economic development: a system-analytical cross-section", *Internauka. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 1, no. 12 (44), pp. 23—30.

3. Kachan, O. (2023), "Conceptual structure of the system of internal trade in consumer goods and services", *Development Service Industry Management*, vol. 4, pp. 29—33.

4. Mantalyuk, O., and Valkov, O. (2024), "Structural and dynamic analysis of the development of the domestic market: methodological and applied principles", *Modeling the development of the economic systems*, vol. 3, pp. 215—221.

5. Kutsyk, P., Lupak, R., Shchupakivskyi, R., Kachan, O., and Virt, O. (2024), "Conceptual principles of harmonizing industry structural shifts with the needs of ensuring the competitiveness of the economy in the conditions of digital transformations", *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, vol. 2 (55), pp. 346—361.

6. Lupak, R.L. (2008), "Competitiveness of a commercial enterprise and the mechanism of its provision", Ph.D. Thesis, Economy, Lviv Commercial Academy, Lviv, Ukraine.

7. Proskurnina, N.V. (2018), "Development of retail trade in conditions of the dynamic nature of changes", *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, vol. 22, no. 3, pp. 34—37.

8. Pryamukhina, N., and Kravchik, Yu. (2022), "Modernization of public administration through the systemic development of the national economy of Ukraine", *Naukovi pratsi Mizhrehional'noyi Akademiyi upravlinnya personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnya*, vol. 1 (61), pp. 50—60.

9. Kutsyk, P.O., Lupak, R.L., and Kachan, O.Ye. (2024), "Peculiarities of state policy of modernization of the domestic trade system", *Pidpryyemnytstvo i torhivlya*, vol. 41, pp. 47—53.

10. Melnyk, I.M. (2018), "System of institutional support for the socio-economic modernization of the sphere of commodity circulation", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 24, pp. 5—12.

11. Hryniv, V., and Klepanchuk, O. (2023), "The role of investment processes in the post-war reconstruction of the trade sector of Ukraine", *Modeling the development of the economic systems*, vol. 2, pp. 179—188.

12. Lupak, R.L. (2018), "Development of entrepreneurship in the conditions of import saturation of the domestic market of Ukraine", *Pidpryyemnytstvo i torhivlya*, vol. 22, pp. 136—142.

13. Chorna, M., and Bugrimenko, R. (2019), "Methodological approach to assessing the possibilities of strategic transformation of retail enterprises", *Visnyk Kyivsk'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, vol. 3 (204), pp. 51—56.

14. Rushchyshyn, N.M. (2020), "Substantiation of strategic directions and structural results of reforming the economy of Ukraine", *Rehional'na ekonomika*, vol. 4 (98), pp. 144—152.

Стаття надійшла до редакції 27.09.2025 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)
Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663